INTERNATIONAL JOURNAL OF SCIENTIFIC RESEARCHERS
Volume 1,issue 1,2023

METHODS OF TEACHING VOCABULARY TO STUDENTS IN TEACHING ENGLISH AND ITS IMPORTANCE

Qodirova Dilnoza Bakhtiyorovna
Namangan State University English Language Teaching
teacher of the Department of methodology

Annotation: This article provides feedback and insights on the methods of teaching vocabulary to students in the teaching of the inliz language and its importance. Thinking about learning English requires discussion of the dictionary. This means that the language cannot be distinguished from its vocabulary, since the dictionary is the basis of the language. As a result, knowledge of vocabulary is the most important component of language learning. "The dictionary is the basis for the creation of languages, and it plays a fundamental role in communication".

Key words: English, Vocabulary, methods of teaching vocabulary, linguistics, speech, understanding of words, importance of vocabulary, mastery skills.

INGLIZ TILINI O‘QITISHDA TALABALARGA LUG'ATNI O‘RGATISH METODLARI VA UNING AHAMIYATI

Qadirova Dilnoza Baxtiyorovna
Namangan Davlat Universiteti Ingliz tili o‘qitish
metodikasi kafedrasi o‘qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada, inliz tilini o’qitishda talabalarga lug’atni o’rgatish metodlari va uning ahamiyati haqida fikr va mulohazalar yuritiladi. Ingliz tilini o'rganish haqida fikr yuritish lug'atni muhokama qilishni talab qiladi. Bu tilni uning so'z boyligidan ajratib bo'lmasligini bildiradi, chunki lug'at tilning asosidir. Natijada, lug'atni bilish tilni o'rganishning eng muhim tarkibiy qismidir. “Lug'at tillarni yaratish uchun asos bo'lib, u muloqotda asosiy rol o'ynaydi”.

Kalit so’zlar: ingliz tili, lug’at, lug’atni o’rgatish metodlari, linvistika, nutq, so’zlarni tushunish, lug’atni ahamiyati, o’zlashtirish ko’nikmasi.

Hozirgi kunda ingliz tilida dunyoning deyarli hamma joyida, xoh birinchi, xoh ikkinchi til, xoh xorijiy til sifatida gapiriladi. O'zbekistonda ingliz tili chet tili bo'lib, u ham til qobiliyatini, ham lingvistik xususiyatlarni o'z ichiga oladi. Til qobiliyatlari tinglash, gapirish, o'qish va yozishni o'z ichiga oladi, til jihatlariga talaffuz, lug'at, grammatika, tuzilish va ravon gapirish kiradi.

Lug'atni o'rgatish har qanday til sinfining eng muhim jihatlaridan biridir, chunki u ikkinchi tilni o'rganuvchilarga o'zlarini tushunish va ifoda etish imkonini beradi. Talabalar lug'atni o'rganish orqali ingliz tilida o'zlarini yozma va og'zaki ifoda etishlari mumkin. Talabalarga lug'atni o'zlashtirishda atamalarni yodlab olish tavsiya etiladi. Shuningdek, ular ot, fe'l, sifat yoki qo'shimcha bo'ladimi, har bir so'zning nutq qismini tushunishlari kerak.

Ona tili yoki boshqa tilni o'rganishning eng muhim jihati lug'atdir. Tilni o'zlashtirish uning leksikasini o'rganmasdan amalga oshirilmaydi, bu turli xil kontekstual sharoitlar tufayli ma'noda cheksiz o'zgarishlarga duchor bo'ladi. Fonetika, talaffuz va grammatika bilan bir qatorda lug'at ham chet tilini o'rganishning eng muhim jihatlaridan biridir. Bundan tashqari, lug'at tinglash, gapirish, o'qish va yozish kabi til qobiliyatlari uchun asos bo'lib xizmat qiladi. So'z boyligini o'zlashtirmasdan turib, tilning istalgan darajasiga erishish qiyin. Ikkinchi tilni

o'rganishning asosi lug'atdir.

Nunan ta'kidlashicha, yetarli lug'atni rivojlantirish ikkinchi tilni muvaffaqiyatli qo'llash uchun juda muhim, chunki biz aniq muloqot qilish uchun katta lug'at boyligimiz yo'qligi tufayli biz o'rgangan tuzilmalar va funktsiyalardan foydalana olmaymiz. "Talaba grammatikani qanchalik yaxshi o'rganmasin, ikkinchi til tovushlarini qanchalik muvaffaqiyatli o'zlashtirmasin, kengroq ma'nolarni ifodalovchi so'zlarsiz ikkinchi tilda muloqot qila olmaydi. har qanday mazmunli tarzda sodir bo'ladi". "Leksik bilim kommunikativ kompetensiya va ikkinchi tilni o'zlashtirishda markaziy o'rin tutadi".

Ikkinchi tilda muloqot kengroq ma'nolar doirasini ifodalash imkonini beradi. Bundan tashqari, lug'at bilimi so'z boyligining kamligi o'quvchilar uchun jiddiy qiyinchiliklar tug'diradi, bu ularning ingliz tilini o'zlashtirish qobiliyatiga to'sqinlik qiladi.Ko'pchilik lug'at ikkinchi tilni o'rgatish va o'rganishda muhim deb hisoblaydi, chunki samarali muloqot uchun leksik bilim zarur.Inson. Til o'zlashtirilgan yoki qo'llanilgan so'z boyligi bilan belgilanadi, natijada lug'atsiz o'quvchilar foydalanishga moyil bo'lmaydilar.

Lug'at atamasi o'qituvchilar tomonidan taklif qilingan turli xil ma'nolarga ega. Ba'zilar uchun bu ko'rish so'z lug'atini talabalar tomonidan so'zlarni darhol tanib olish sifatida ifodalaydi. Boshqalar buni o'quvchilar tushunadigan so'zlarni ifodalovchi ma'no-lug'at sifatida ta'riflaydilar; tinglash-lug'at yoki o'quvchilarning eshitilgan va aytilgan so'zlarni tushunishi sifatida ham ko'rib chiqiladi. Kontent o'qituvchilari uni mazmunga xos so'zlarni yoki talabalarning og'zaki va bosma so'zlarni kamaytirilishini aks ettiruvchi akademik lug'at sifatida ta'riflaydilar. Hiebert tomonidan taqdim etilgan lug'atning yana bir ta'rifi - bu o'quvchilar so'zlarning ma'nolari bo'yicha ega bo'lishi kerak bo'lgan bilimdir. Ular ikki xil so'z borligini ta'kidladilar: og'zaki va yozma va kamida ikkita turdagi bilim bor: qabul qiluvchi (tushunish yoki tan olish) va samarali (yozish yoki gapirish):

- Og'zaki lug'at deganda o'quvchilar gapirganda yoki ovoz chiqarib o'qiganda ma'nolarini tushunadigan atamalar to'plami tushuniladi.
- Bosma lug'at o'quvchilar yozish yoki ovozsiz o'qish paytida tushunadigan atamalardan iborat.
- Mahsuldor lug'at - bu o'quvchilar yaxshi tanish bo'lgan va gapirish yoki yozish paytida muntazam foydalanadigan atamalar guruhi.

Til o'rganuvchilar so'z boyligini kengaytirib, o'zlarining so'z zaxiralarini ko'paytirishlari va lingvistik repertuarlarini rivojlantirishlari mumkin. Biroq, lug'atni rivojlantirish, ayniqsa, yangi so'z ta'riflari, imlo, talaffuz, so'zlarni to'g'ri ishlatish, kontekstdan ma'noni taxmin qilish va hokazolar bilan kurashadigan ona tili bo'lmagan inglizlar uchun qiyin. Bunday qiyinchiliklarning sabablari bir nechta bo'lishi mumkin. Aksariyat o'qituvchilar darslarni o'tkazish uchun maqsadli tildan ko'ra o'quvchilarning ona tilidan ko'proq foydalanadilar, bu esa o'quvchilarning past ishlashiga olib keladi. Ba'zi boshqa tadqiqotlarda o'quvchilar tomonidan lug'atni o'rganishdagi muammolar ham ko'rsatilgan.

Lug'atni o'rganish to'rt bosqichni o'z ichiga oladi: farqlash, ma'noni tushunish, eslab qolish va ma'nolarni mustahkamlash va kengaytirish.

- Birinchidan, diskriminatsiya bosqichi tovushlar va harflarni farqlashni o'z ichiga oladi. Bu gapirish, tinglash, o'qish va yozishda yordam beradi, chunki o'quvchilar tovushlarni

farqlash orqali so'zlarni to'g'ri talaffuz qiladilar va o'qiganlarida yoki eshitganlarida ularni tushunadilar.

- Ikkinchidan, ma'noni tushunish so'zlar tushunchasini ularni referentlar bilan bog'lash orqali tushunishni o'z ichiga oladi.
- Uchinchidan, eslash bosqichi ma'nolarni saqlab qolish qobiliyatidan iborat.
- To'rtinchidan, mustahkamlash va kengaytirish bosqichi yangi lug'atni o'rganish va uning o'quvchilarning lug'at tizimiga integratsiyalashuvini anglatadi.

Xulosa: Lug'atni o'rganish odatda o'quvchilarga katta yuk olib keladi. Boshqacha qilib aytadigan bo'lsak, tillar mahsuldor bo'lib, ular doimiy ravishda yangi so'zlarni yaratadi va lug'at fondiga qo'shib boradi. Oksford grammatikani o'rganishda qo'llaniladigan lug'atni o'rganishda odatda hech qanday qoidalarga rioya qilinmasligini ta'kidlaydi. Talabalar odatda o'qishlari davomida o'rganishlari va mashq qilishlari kerak bo'lgan yuzlab so'zlarga duch kelishadi. Talabalar chet tilini o'rganayotganda atamalarning ma'nosini tushunishlari kerak. Talabalar so'zning ma'nosini tushunmasalar, ko'p oqibatlar yoki ta'sirlar yuzaga kelishi mumkin, masalan, o'quvchilar xabarning ma'nosini noto'g'ri talqin qiladilar va o'quvchilarning ingliz tilini o'rganish istagi yo'qolishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Zaripova F.A.«Chet tillar o'qitish metodikasidan qo'llanma» Toshkent 2002y.

2. Аюпов, Т. Р. (2020). Художественные реалии в ранних рассказах Виктора Пелевина. *Филологические науки. Вопросы теории и практики*, *13*(7), 5-9.

3. Аюпов, Т. Р. (2022). ИСТОКИ ПОСТМОДЕРНИЗМА В РАННЕМ ТВОРЧЕСТВЕ В. ПЕЛЕВИНА. In *Научный форум: филология, искусствоведение и культурология* (pp. 36-41).

4. Hoshimov O'.H.,.Yokubov I.YA «Ingliz tili o'qitish metodikasi» Toshkent 2003y.

5. Rustamovich, A. T. (2022). Artistic system of author's thinking "Notes from the Underground" by FM Dostoevsky and "A Hero of Our Time" by M. Yu. Lermontov. *INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 7.429*, *11*(12), 236-239.

6. Аюпов, Т. Р. (2023). «ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ РЕАЛИИ» В ПРОЗЕ ПЕЛЕВИНА. *Universum: филология и искусствоведение*, (1 (103)), 31-34.

7. Аюпов, Т. Р., & Охунов, Ш. Р. (2021). "YOSH TADQIQOTCHI" ilmiy elektron jurnali. *YOSH TADQIQOTCHI JURNALI*, *99*.

8. Ayupov, T. R. (2022). Buddhist views in the prose of VO Pelevin. *Eurasian Journal of Humanities and Social Sciences*, *14*, 58-62.

9. Аюпов, Т. Р. (2020). Художественные стратегии в ранней прозе В. Пелевина. In *Пушкинские чтения-2020. Художественные стратегии классической и новой словесности: жанр, автор, текст* (pp. 283-289).

10. Jabborova, I. X. (2021). IRRIGATION STRUCTURES IN KASHKADARYO OASIS. In *НАУКА И ТЕХНИКА. МИРОВЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ. СОВРЕМЕННЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В ПСИХОЛОГИИ И ПЕДАГОГИКЕ* (pp. 15-19).

11. Khujamuratovna, J. I. (2022). Contributions of Irrigators Yekaterina Isaakovna Friesen and Somova Nina Nikolaevna to the Development of Kashkadarya Water Management. *Miasto Przyszłości*, *30*, 18-20.
12. ЖАББОРОВА, И. Х. (2021). ЎЗБЕКИСТОН СУҒОРИШ ТАРИХИНИНГЗАХМАТКАШ ТАДҚИҚОТЧИСИ ВА ЗУККО МЕЪМОРИ. In *Uzbek Conference Publishing Hub* (Vol. 1, No. 01, pp. 54-58).
13. Xujamurotovna, J. I. (2020). Study of irrigation history of the kashkadarya oasis. *International Journal of Psychosocial Rehabilitation*, *24*(6), 3047-3051.
14. Khujamuratovna, J. I. (2022). Meliorative Condition Of Land In The Oasis Of Kashkadarya In The 50s Of The 20th Century. *International Journal Of Social Science & Interdisciplinary Research Issn: 2277-3630 Impact Factor: 7.429*, *11*(10), 118-122.
15. Maley, Drama Techniques: a resource book of communication activities Alan CUP 2022.